

ВИБІРКОВИЙ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Соціологія сім'ї

Sociology of the Family

Рівень	Курс / семестр	Обсяг	Контроль	Мова
магістерський	1 / 1	3,0 ЄКТС 90 год.	залік	українська

Спеціальність: В11 - Філологія | **Освітня програма:** «Професійний переклад у транспортній галузі» (ППТГ)

Викладач:

Толстов Іван Вікторович, кандидат філософських наук, доцент | [профіль викладача](#)

E-mail: tolstov@kart.edu.ua | **Консультації:** онлайн у *Zoom*, понеділок 14:00-15:00

Про що курс та чому його варто вибрати

Курс знайомить магістрантів із фундаментальними теоретичними та практичними аспектами соціології сім'ї як специфічної галузі соціологічного знання. Дисципліна розкриває закономірності розвитку сім'ї та шлюбу як базового соціального інституту і малої соціальної групи в конкретно-історичних, культурних та соціально-економічних реаліях. Ви досліджуватимете еволюцію сімейно-шлюбних відносин, типи шлюбної та репродуктивної поведінки, гендерні ролі, причини виникнення сімейних конфліктів і девіацій, специфіку функціонування студентської та молодшої сім'ї, а також виклики й тенденції сучасної державної сімейної політики в Україні.

Після завершення курсу Ви зможете

- вільно оперувати понятійно-категоріальним апаратом і методологічним інструментарієм соціології сім'ї;
- аналізувати та критично оцінювати сучасні соціальні процеси й трансформації інституту сім'ї в Україні та світі;
- розрізняти історичні форми, моделі та типології шлюбно-сімейних відносин (моногамія, полігамія, егалітарні й патріархальні структури);
- виявляти витоки й динаміку сімейних криз і конфліктів, пропонуючи конструктивні стратегії їх подолання;
- досліджувати гендерні аспекти соціалізації, рольову диференціацію та взаємозв'язок професійної кар'єри й сімейного життя;
- вести фахову дискусію, презентувати результати власних соціально-гуманітарних розвідок із дотриманням академічної доброчесності.

Передумови

Що потрібно на старті. Базові знання з філософії, загальної соціології, психології та безпеки життєдіяльності на рівні першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти, а також загальні навички аналітичної роботи з першоджерелами.

Основні тематичні блоки

- Соціологія сім'ї як галузь науки.** Об'єкт, предмет, методи та парадигмальний простір вивчення сім'ї у вітчизняних і зарубіжних соціологічних концепціях.
- Історична еволюція та типологія шлюбно-сімейних відносин.** Форми шлюбу, функції та дисфункції сім'ї, життєві цикли та типи шлюбної поведінки.

- **Гендерний вимір, конфлікти та девіації.** Гендерна соціалізація, рольові стереотипи, деструктивні чинники та розлучення як соціальний феномен.
- **Молода сім'я та виклики сьогодення.** Поєднання освітньо-професійної траєкторії та сімейного життя, соціально-економічні проблеми молоді.
- **Інститут сім'ї в сучасній Україні.** Національні традиції, трансформація складу сім'ї під впливом воєнного стану та напрями державної сімейної політики.

Навчання, практика та оцінювання

Практична складова

- Семінарські дискусії щодо еволюції ролей і трансформацій моделей сучасної сім'ї.
- Розбір соціологічних кейсів і аналіз прикладів сімейних конфліктів та шляхів їх врегулювання.
- Підготовка та захист аналітичних доповідей, есе і реферативних досліджень з актуальних проблем української сім'ї.
- Опрацювання емпіричних соціологічних даних, звітів Інституту соціології НАН України та демографічної статистики.

Інструменти та платформи. Платформа дистанційного навчання Moodle УкрДУЗТ, відеоконференції Zoom, електронні каталоги та ресурси бібліотеки УкрДУЗТ, бібліотека Інституту соціології НАН України.

Як проходитиме навчання

15 год. лекцій · 15 год. практичних (семінарських) занять · 60 год. самостійної роботи. Формат передбачає проблемні лекції-діалоги, тематичні семінари, групові обговорення, презентації індивідуальних розвідок та модульне тестування.

Оцінювання

Що оцінюється	Балів
Відвідування лекційних занять та ведення конспекту	до 20
Доповіді, повідомлення та активність в обговореннях на семінарах	до 28
Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання (реферат / аналітичне есе)	до 12
Разом поточний контроль за модуль	до 60
Модульний контроль (тестування / контрольне завдання)	до 40
Разом за модуль	100

Підсумкова оцінка (залік): розраховується як середнє арифметичне балів двох змістових модулів зі співвіднесенням за національною шкалою («зараховано» / «не зараховано») та шкалою ECTS. Студенти, які бажають підвищити рейтинговий результат (при оцінках В або D), мають можливість скласти залік за контрольними запитаннями.

Короткі правила курсу

- **Дедлайни.** Усі письмові роботи, есе та завдання здаються у визначені терміни на платформі дистанційного навчання; прострочення без документально підтверджених поважних причин тягне за собою зниження оцінки.
- **Академічна доброчесність.** Суворе дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ. Будь-які прояви плагиату, списування під час тестів або подання чужого тексту за власний оцінюються в 0 балів.
- **Використання ШІ.** Застосування ШІ дозволене виключно як пошукового або допоміжного стилістичного інструменту; самостійний авторський аналіз є обов'язковим.
- **Участь у навчанні.** Дисциплінованість, взаємоповага в аудиторії та онлайн-сесіях Zoom, толерантність до думок опонентів та активна участь у фахових дискусіях.

Ключові ресурси

- **Матеріали, завдання та оголошення:** дистанційний курс у [Moodle](#)
- **Правила доброчесності:** [Кодекс академічної доброчесності УкрДУЗТ](#)
- **Положення про освітній процес:** [Положення про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#)
- **Повна робоча програма освітнього компонента:** РПОК

Важливо: докладний план семінарів, теми рефератів, критерії контрольних робіт та списки джерел наведено в системі Moodle та в робочій програмі курсу.